

Om Försäkringskassan

20 mars 2025

Jelena Krohn-Dale och Susanne Landin

Vårt uppdrag

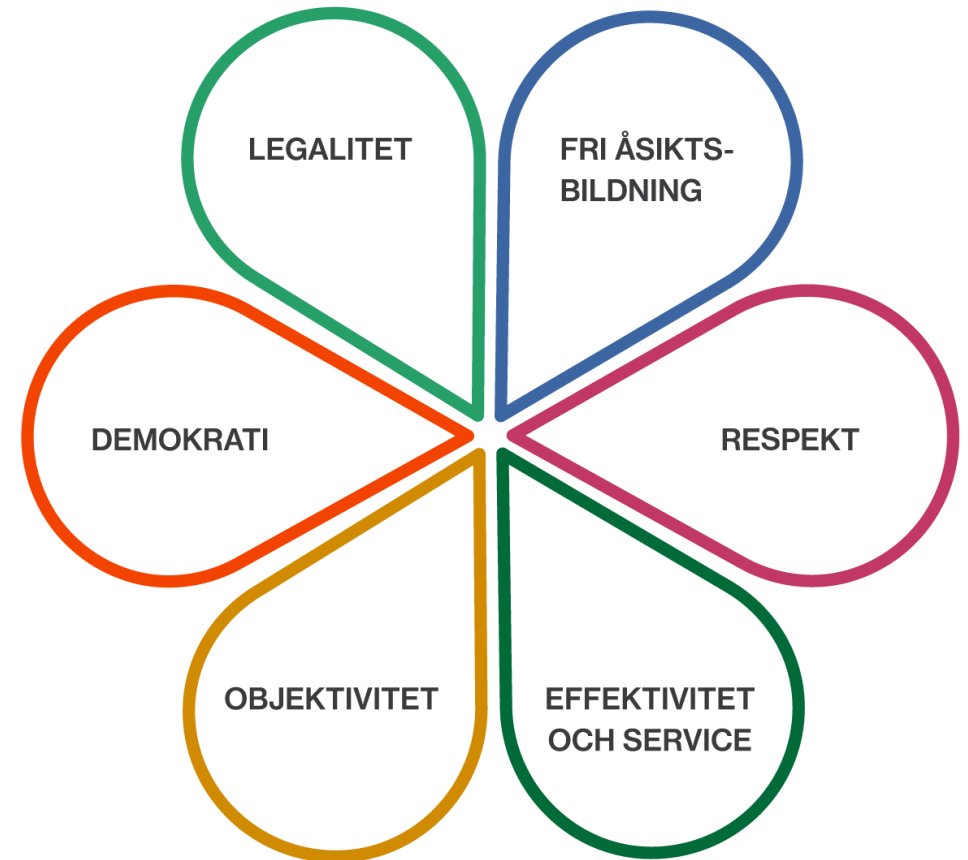
- Att utreda, besluta om och betala ut bidrag och ersättningar i socialförsäkringen.
- Att samordna resurser för att hjälpa den som är sjukskriven att komma tillbaka till arbetslivet.

Vår etiska kod

Den statliga värdegrunden är utgångspunkt för vår etiska kod:

- Vi är sakliga och opartiska
- Vi skyddar förtroendet för Försäkringskassan
- Vi är medvetna om att vi hanterar skattemedel
- Vi hanterar uppgifter med integritet
- Vi rapporterar missförhållanden

Socialförsäkringen

- Socialförsäkringen är en stor del av den offentliga tryggheten och är viktig för många människor, hushåll och samhället i stort.
- Försäkringen omfattar nästa alla som bor i Sverige.

Snabbfakta

- Statlig myndighet
- Betalar ut drygt **240 miljarder** kronor per år (under normala omständigheter)
- Fattar cirka **21 miljoner** beslut om bidrag och ersättningar varje år (under normala omständigheter)
- Verksamhet på **ca 60** orter
- Cirka **12 800** anställda
- Generaldirektör **Nils Öberg**, överdirektör **Maria Rydbeck**

Sjukpenning en del av sjukförsäkringen

Socialförsäkringen

Försäkringskassans del

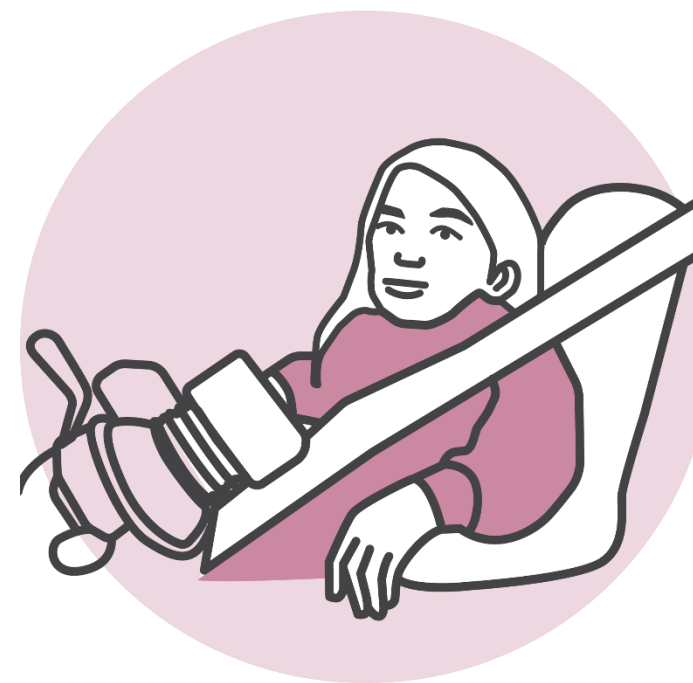
- Finansiering
  - Sociala avgifter (arbetsgivare) - **60 %**
  - Skatter och andra ersättningar
- År 2023 kostade socialförsäkringen (exklusive pension) **253 miljarder**

Några av våra bidrag och ersättningar

Till sjuka samt personer med funktionsnedsättning

- Sjukpenning
- Sjukersättning
- Omvårdnadsbidrag
- Merkostnadsersättning
- Aktivitetsersättning
- Arbetsskadeersättning
- Assistansersättning
- Vård utomlands
- Smittbärapenning
- Bilstöd

Sjukförsäkringen

- Tillfälligt nedsatt arbetsförmåga
- Rehabiliteringsåtgärder kan behövas

Förebyggande
sjukpenning

Sjukpenning

- Arbetsförmågan nedsatt minst 1 år
- Rehabiliteringsåtgärder behövs
- 19 – 30 år

Aktivitets-
ersättning

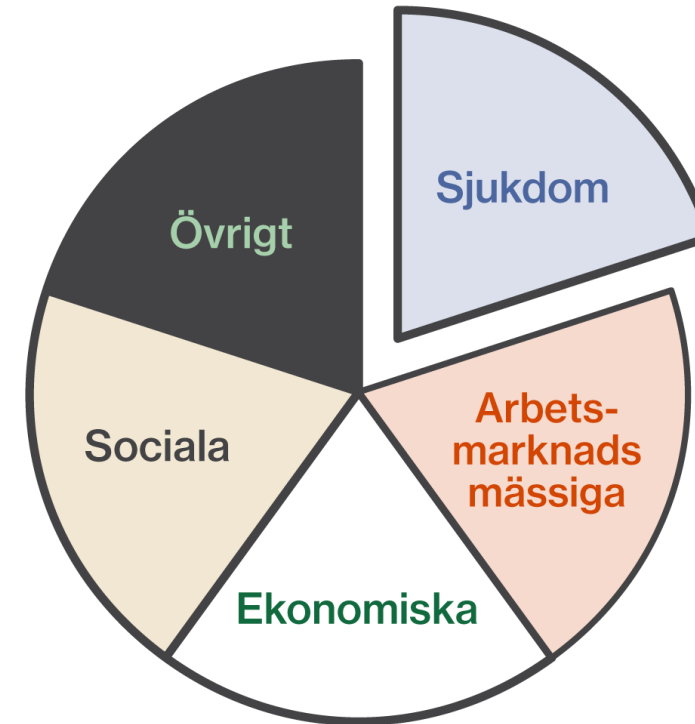
- Varaktigt nedsatt arbetsförmåga
- Rehabiliteringsmöjligheter uttömda
- (19) 30 – 66 år

Sjukersättning

Grundförutsättning för rätt till sjukpenning

Grundförutsättningar för att ha rätt till sjukpenning

- Försäkrad i Sverige
- Sjukpenninggrundande inkomst – SGI
- Nedsatt arbetsförmåga med minst $\frac{1}{4}$ pga. sjukdom

Hur bedöms rätten till sjukpenning för dem med annan sysselsättning än arbete?

Arbetslösa

- Angiven yrkesgrupp som innehåller arbeten som är normalt förekommande på arbetsmarknaden

Föräldralediga

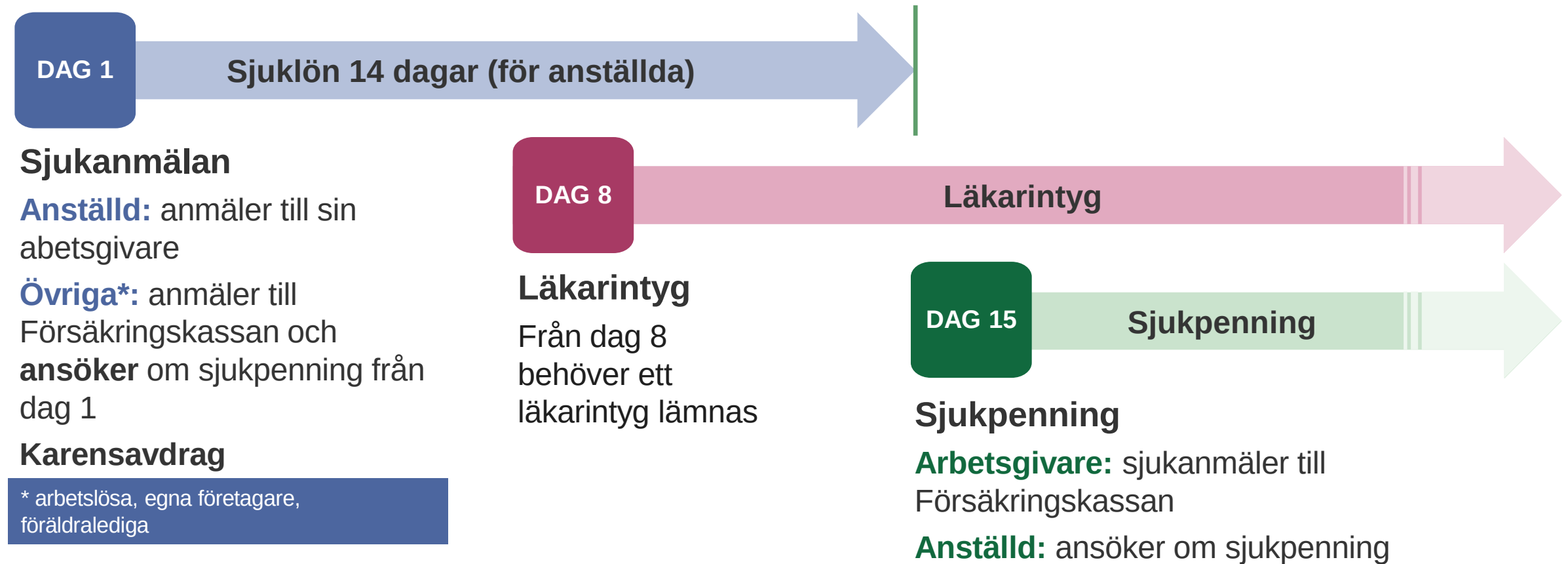
- Förmågan att vårda barnet

Studerande

- Förmågan att studera

Vad händer om man inte kan arbeta på grund av sjukdom?

Hälso- och sjukvårdens och Försäkringskassans olika uppdrag inom sjukskrivningsprocessen

- Medicinska insatser
- Bedöma patientens behov av sjukskrivning
- Utfärda läkarintyg.

- Utredda och besluta om rätten till sjukpenning och betala ut sjukpenning
- Verka för att personens behov av rehabiliteringsinsatser snarast klarläggs och verkar för att de åtgärder som behövs vidtas, det så kallade samordningsuppdraget.

Hur utreder FK rätten till sjukpenning

Hur utreder Försäkringskassan

Ansökan, läkarintyg m.m. inkommer till Försäkringskassan

- Finns tillräcklig information för bedömning och beslut?

Kontakt med **personen själv**, arbetsgivaren, sjukvården och övriga aktörer som kan vara involverade

- Exempel på frågor till den försäkrade
  - Vilka konkreta arbetsuppgifter har hen?
  - Ser hen att arbetsanpassning eller andra insatser skulle underlätta återgång i arbete?
  - Hur ser personen själv på sina möjligheter att återgå i arbete?

Hur utreder Försäkringskassan

Ansökan, läkarintyg mm inkommer till Försäkringskassan

- Finns tillräcklig information för bedömning och beslut?

Kontakt med personen själv, arbetsgivaren, **sjukvården** och övriga aktörer som kan vara involverade

- Exempel på frågor till sjukskrivande läkare
  - Exempel på situationer och aktiviteter då personens svårigheter sätter ner hens förmåga?
  - Finns det någon medicinsk risk att ta hänsyn till?
  - Finns det åtgärder som kan underlätta personens återgång i arbete?

Hur utreder Försäkringskassan

Ansökan, läkarintyg mm inkommer till Försäkringskassan

- Finns tillräcklig information för bedömning och beslut?

Kontakt med personen själv, **arbetsgivaren**, sjukvården och övriga aktörer som kan vara involverade

- Exempel på frågor till arbetsgivaren
  - Vilka arbetsuppgifter har personen?
  - Vilka möjlighet till anpassning och annat arbete finns hos arbetsgivaren?

Försäkringskassans samordningsuppdrag

- så beskriver vi vårt samordningsuppdrag
utifrån gällande lagstiftning

Samordningsuppdraget i enskilda ärenden

- Klarlägga individens behov av rehabiliteringsinsatser
- Verka för att behövliga rehabiliteringsinsatser påbörjas
- Samordna insatserna för att skapa kontinuitet i rehabiliteringsprocessen
- Arbeta differentierat utifrån individens behov

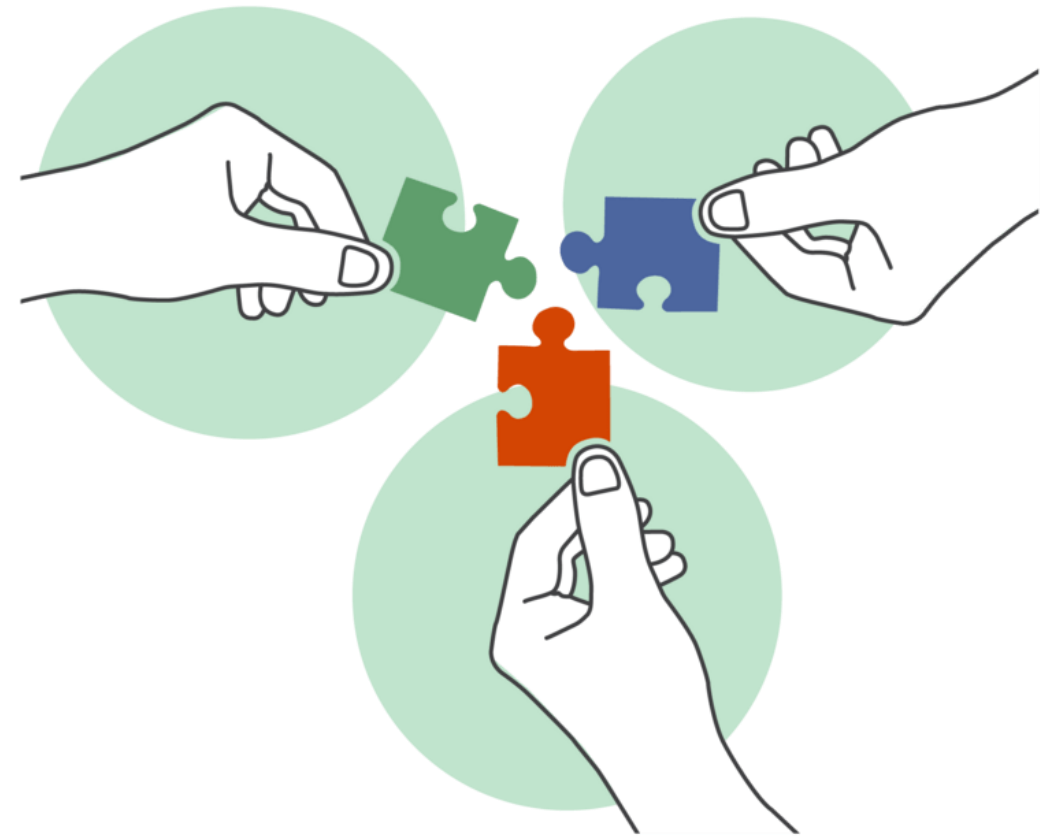
Hälso- och sjukvårdens roll

- Utifrån sin kompetens bidra till att sjukskrivna patienter återfår hälsa och främja återgång i arbete.
- Föreslå åtgärder som ska leda till att patienten så långt som möjligt ska behålla eller få tillbaka sin fysiska och psykiska funktionsförmåga.
- Delta i avstämningsmöte som Försäkringskassan kallar till om det finns behov i patientens sjukskrivningsärende.
- Informera Försäkringskassan om en sjukskriven patient kan antas behöva rehabiliteringsåtgärder enligt 30 kap. socialförsäkringsbalken.

Försäkringskassans samspel med vårdens rehabiliteringskoordinatorer

- Försäkringskassan kan genom rehabiliteringskoordinatorn få information om en patient antas ha behov av arbetslivsinriktad rehabilitering
- Informationen en viktig pusselbit för Försäkringskassan
- Oförändrade roller
- Informationsvägar

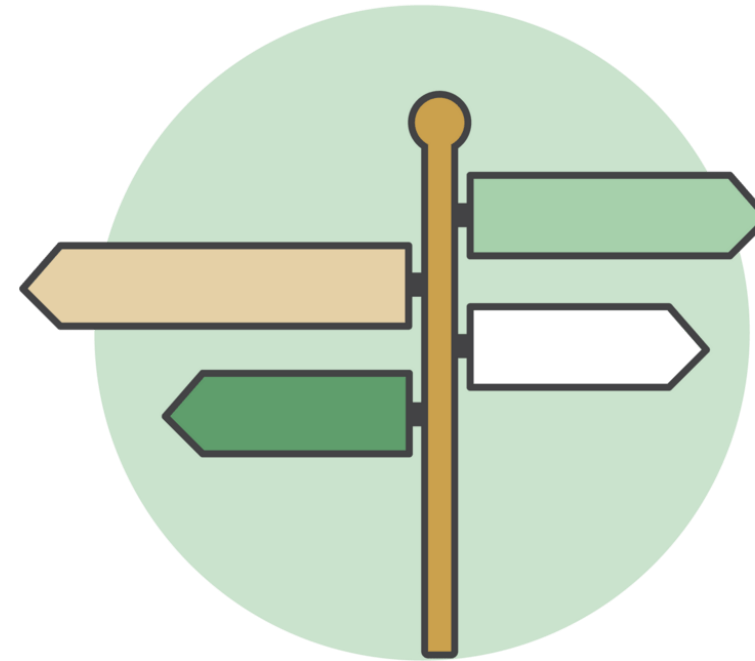
Arbetsgivarens roll

- Hålla löpande kontakt med sin medarbetare under sjukfrånvaron.
- Anpassa arbetssituationen så långt det är möjligt så att medarbetaren kan arbeta, till exempel genom att anpassa arbetsuppgifter, arbetstid eller arbetsplats.
- Undersöka om det finns något annat lämpligt arbete i verksamheten som medarbetaren kan utföra.
- Ta fram en plan för återgång i arbete senast dag 30 från sjukfallets början, för den medarbetare som antas ha en nedsatt arbetsförmåga i minst 60 dagar.
- Delta i avstämningsmöte som Försäkringskassan kallar till om det finns behov i medarbetarens sjukskrivningsärende.

Verktyg för att utreda, klarlägga, verka för och samordna insatser

- Telefonsamtal
  - Den sjukskrivne
  - Arbetsgivaren
  - Läkaren
- Avstämningsmöten
  - Digitalt
  - Fysiska möten
- Fördjupad utredning ihop med den försäkrade
- Försäkringsmedicinskt beslutstöd
- Försäkringsmedicinska rådgivare
- Aktivitetsförmågeutredning

Aktörernas olika roller i rehabiliteringen

Samordningsansvar

Klarlägga

Verka för

Samordna
insatser

Insatsansvar

Aktörerna är experter
inom sina sakområden

Vad innebär det här?

- Försäkringskassan har ett samordningsuppdrag
- Aktörerna är experter inom sina sakområden
- Ansvariga aktörer för insatserna är främst arbetsgivare, vårdgivare, Arbetsförmedlingen och kommunerna
- Hur samordningsuppdraget utförs styrs av individens behov av rehabiliteringsinsatser och hur rehabiliteringsprocessen fungerar

Normalt förekommande arbete i en angiven yrkesgrupp

Normalt förekommande arbete

- Bedömningen av arbetsförmåga ska göras mot förvärvsarbete i en sådan **angiven yrkesgrupp** som innehåller arbeten som är normalt förekommande på arbetsmarknaden
- Vid ett negativt beslut ska Försäkringskassan exemplifiera med en eller flera yrkesgrupper där den försäkrade bedöms kunna klara att arbeta.

Kunskapsmaterial

- Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen fick inför lagändringen ett gemensamt regeringsuppdrag att tillsammans utveckla **ett gemensamt material**
- Kunskapsmaterialet består av yrken som grupperats utifrån vilka fysiska och psykiska krav de ställer
- Tidigare har det varit upp till varje handläggare att föreställa sig vilka krav ett normalt förekommande arbete ställer
- Nu beskriver kunskapsmaterialet vad olika yrkesgrupper ställer för krav på aktivitet och tydliggör därmed vad ett normalt förekommande arbete kan innebära

Aktivitetsersättning

Aktivitetsersättning

Aktivitetsersättning vid förlängd skolgång

- Mellan 19 år och 29 år
- På grund av funktionsnedsättning behöver längre tid för att bli klar med skolan
- Ingen prövning av arbetsförmågan
- Kan beviljas i 1-3 år i taget
- Ansökan och ett intyg från skolan eller ett läkarutlåtande

Aktivitetsersättning

Aktivitetsersättning på grund av nedsatt arbetsförmåga

- Mellan 19 år och 29 år
- På grund av sjukdom, skada eller funktionsnedsättning
- Arbetsförmågan nedsatt minst $\frac{1}{4}$ i alla arbeten på hela arbetsmarknaden
- Kan beviljas i 1-3 år i taget
- Underlag för beslut
  - ansökan
  - läkarutlåtande

Under tid med aktivitetsersättning

- Utbetalning en gång per månad.
- Hur stor ersättningen blir beror på vilka inkomster personen har haft.
- Anmäla förändringar.
- Förmånsintyg.
- Delta i aktiviteter.
- Aktivitetsersättning vid nedsatt arbetsförmåga – rehabiliteringsinsatser, prova arbete eller studier.

Insatser

**när återgång till ordinarie arbetsgivare inte är möjlig
eller vid avsaknad av arbetsgivare**

Samordning av rehabiliterande insatser

- Insatser med hjälp av samordningsförbund

Finsam finansiell samordning

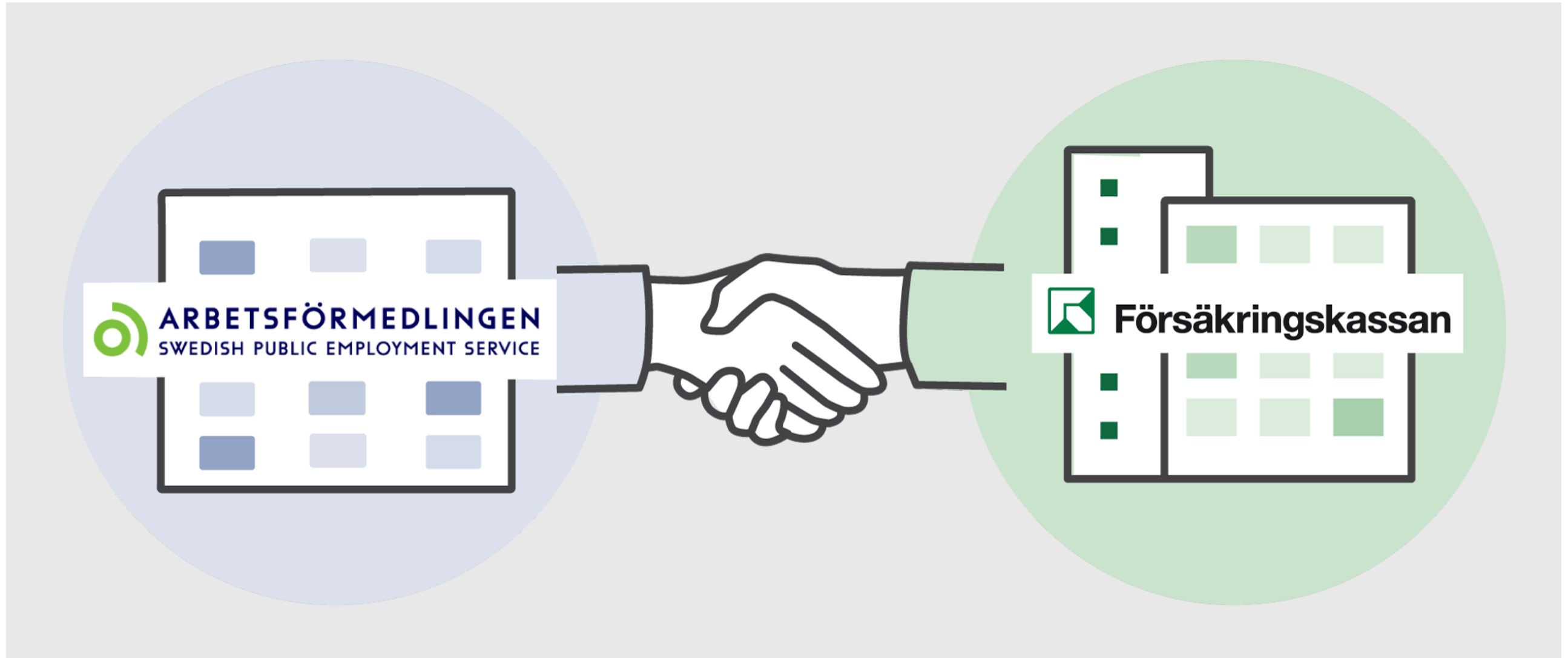
- Fördjupat samarbete med Arbetsförmedlingen

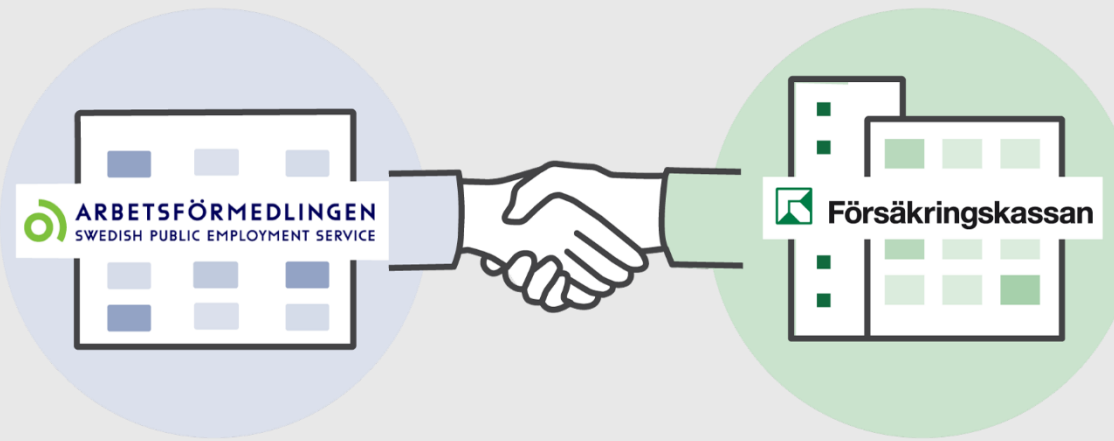
- ESF finansierade insatser

Rehabiliteringssamverkan

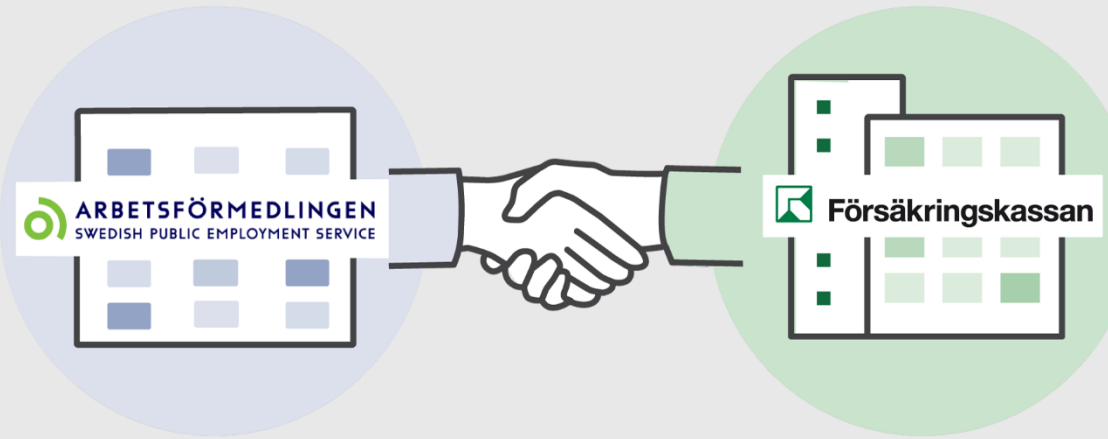
Rehabiliteringssamverkan Gemensamt uppdrag

”Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen ska i samverkan se till att fler kvinnor och män ges nödvändigt stöd för återgång i arbete eller omställning till ett nytt arbete. Sjukskrivna och unga med aktivitetsersättning ska så tidigt som möjligt få tillgång till insatser inom ramen för myndigheternas rehabiliteringssamverkan för att utveckla eller återfå arbetsförmågan och därmed kunna återgå i, eller få, arbete.”

(Regleringsbrev för 2024)

Rehabiliteringssamverkan För vem?

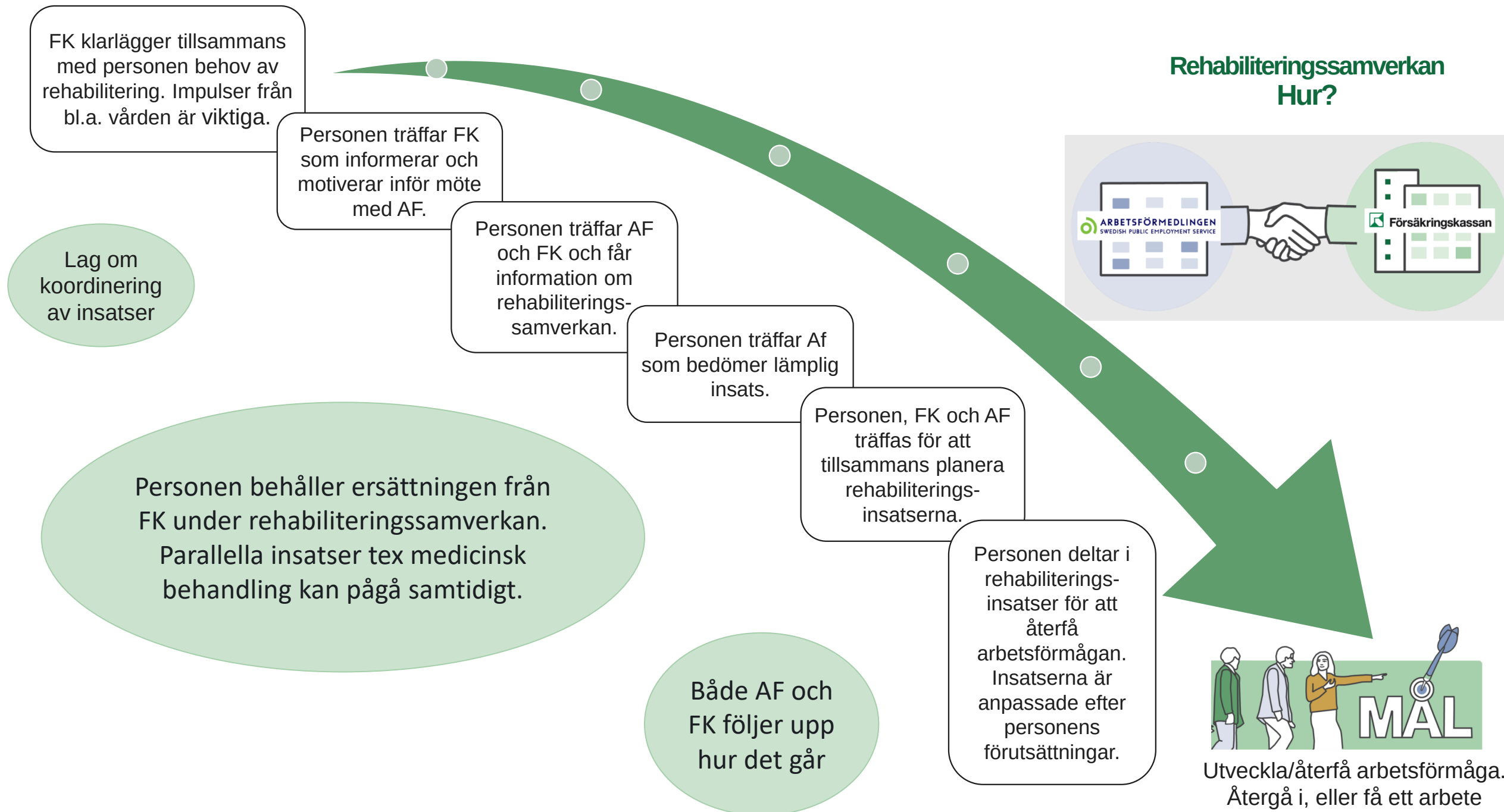

Personer som är sjukskrivna och unga med aktivitet ersättning. De kan ha en anställning eller vara arbetslösa.

Även för personer som har sjukersättning eller saknar sjukpenninggrundande inkomst.

Rehabiliteringssamverkan Hur?

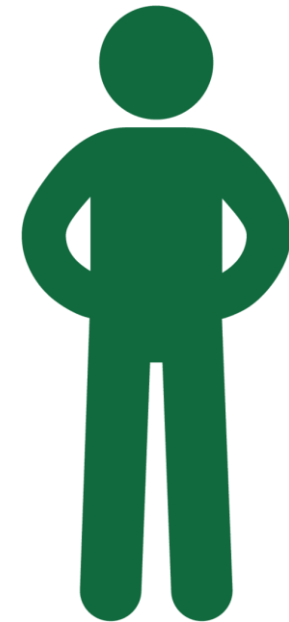

Samordning av rehabiliteringsinsatser för individer som saknar sjukpenninggrundande inkomst

Målgruppen

- har nedsatt arbetsförmåga på grund av sjukdom
- saknar sjukpenninggrundande inkomst
- har behov av arbetslivsinriktad rehabilitering för att komma i arbete
- har ofta försörjning via kommunen och vårdkontakt på grund av ohälsa

Rehabilitering som förmån

Rehabilitering är en förmån som Försäkringskassan bedömer och beslutar om.

- Individen ansöker om förmånen via e-tjänst eller blankett.
- Försäkringskassan behöver för bedömning och beslut uppgifter från läkare, till exempel läkarutlåtande eller läkarintyg.
- Försäkringskassan ska bedöma om arbetsförmågan är nedsatt samt om det finns behov av arbetslivsinriktad rehabilitering.

Vad innebär att samordna rehabilitering

När ansökan om rehabiliteringsinsats beviljats ska Försäkringskassan samordna rehabiliteringsinsatser så att individen kan komma i arbete. Det innebär att:

- Klarlägga individens behov av rehabiliteringsinsatser.
- Verka för att behövliga rehabiliteringsinsatser påbörjas.
- Samordna insatserna för att skapa kontinuitet i rehabiliteringsprocessen.

Vad Försäkringskassan inte gör

- Försäkringskassan är inte en rehabiliteringsaktör och har inga rehabiliteringsinsatser.
- Försäkringskassan betalar inte ut någon ersättning för förmånen.

När Försäkringskassan samordnar rehabilitering

- Försäkringskassan och individen möts och tar tillsammans reda på vilka insatser som är aktuella.
- När det är aktuellt med rehabiliteringssamverkan tillsammans med Arbetsförmedlingen
  - individen och de båda myndigheterna träffas för att tillsammans planera arbetslivsinriktad rehabilitering.
  - Båda myndigheterna träffar individen kontinuerligt för att följa upp insatsen.
- När det är aktuellt med arbetslivsinriktad insats finansierad av samordningsförbund eller ESF+-medel
  - Försäkringskassan eller kommunen remitterar individen till insats.
  - Remitterande myndighet träffar individen kontinuerligt för att följa upp insatsen.
- Försäkringskassan informerar om möjligheten att söka särskilt bidrag för vissa merkostnader (till exempel för resor) vid arbetslivsinriktad rehabilitering.

Länkar till ansökan samt kontaktuppgifter

- [Ansökan Samordning av rehabiliteringsinsatser \(forsakringskassan.se\)](https://forsakringskassan.se/ansokan-samordning-av-rehabiliteringsinsatser)
- [Logga in på Mina sidor - Försäkringskassan \(forsakringskassan.se\)](https://forsakringskassan.se/logga-in-pa-mina-sidor)
- [Kontakta kundcenter för partner - Försäkringskassan \(forsakringskassan.se\)](https://forsakringskassan.se/kontakta-kundcenter-for-partner)

Digitala tjänster

- Anmälan- och ansökanstjänster
Förmåner och bidrag (ca 80-100 digitala tjänster)
- Guider och beräkningsverktyg
- Försäkringskassans app
- Mina sidor
  - Hantera utbetalningar
  - Följa status i sitt ärende
  - Kommunicera och komplettera i ärenden
  - Åtkomst till alla digitala tjänster

Så här kontaktar du Försäkringskassan

- Kundcenter för privatpersoner
Telefon 0771- 524 524
- Besök våra servicekontor
- Läs mer om aktivitetsersättning på www.fk.se